

У ИСТРАЖИВАЧКОМ ЦЕНТРУ ФАКУЛТЕТА ЗА ПОМОРСТВО У КОТОРУ, ЗАХВАЉУЈУЋИ ТРОДИМЕНЗИОНАЛНОЈ ЛАБОРАТОРИЈИ, ЗНАЧАЈНО ПОБОЉШАН КВАЛИТЕТ НАУЧНОГ РАДА СТУДЕНАТА

Новим уређајима контролишу загађења ваздуха и мора

■ Будућност поморства је у смањивању емисија загађивача, каже професор Arnfinn Oksavik, координатор пројекта из Алесунда са највећег Техничког универзитета у Норвешкој

Пловити се мора, изрека је стара, тако је било од кад је свијета и вијека, а будућност поморства и бродоградње биће базирана на принципима екологије и одрживости плаве економије. Професор др **Давидо Николић** је недавно у Истраживачком центру Факултета за поморство у Котору представио нове уређаје који ће омогућити контролу загађења ваздуха и мора, као и буке у морском дубинама изазваних уласком крузера у Бококоторски залив, те опрему за подводна истраживања, у чему им је партнер Институт за биологију мора. Он нам је показао како функционисаће кућиште са сензорима за честице, чврсте загађиваче и загађиваче ваздуха, систем који прикупља податке са инструмента и приказује стање честица у ваздуху у сваком моменту.

Троструменационала лабо-

раторија „Паметни залив“ (Смарт Беј), која обухвата 3Д скенер и штампач и профе-

сионалне Eye-tracking glasses наочаре, идеална је ствар за мастер и докторске радове студената, да се мотивишу за истраживања. Она је погодна и за привреднике који желе да добу до нових идеја. Центар је отворен у сарадњи са Норвежанима прије осам година, а сада је допуњен садржајима за предузетнике. Раније је Норвешка уложила милион и 400 хиљада еура у јачање капацитета Поморског факултета у Котору, што је искоришћено за инсталацију симулатора и остале поморске опреме.

„Будућност поморства је у смањивању емисија загађивача и да се крене ка пловилима која не емитују загађења. То нам предстоји и надамо се да ћемо у том правцу да сарађујемо, каже за „Дан“ професор **Arnfinn Oksavik**, координатор пројекта из Алесунда са највећег Техничког универзитета у Норвешкој, чија је централа у Тронхјауму. Он је присуствовао презентацији нове опреме у Истраживачком центру и додјели сертификата.

Сарадња Норвешког универзитета са Универзитетом

Црне Горе успјешно се остварује задњих десет година са циљем размјене знања, идеја и вјештина. До сада смо помагали Поморском факултету у јачању његових капацитета, прије свега у поморству. Нови предмет „Иновације у предузетништву“ који развијамо на свом Универзитету, укључићемо у сваки предмет на студијским програмима, а то је циљ и колега у Котору, што заједничким снагама настојимо остварити у оквиру пројекта BLUEWBC. Надамо се да ће то заживјети и да ће резултирати бољом „конекцијом“ привреде и академије, каже проф. Oksavik и додаје да студенти из Црне Горе до сада нису могли да студирају и усавршавају се у Норвешкој, јер су им основне студије на норвешком језику, а мастер и докторске студије на енглеском.

Сада почињемо да уводимо Основне студије из Поморства, углавном Навигација и Лучки манаџмент, на енглеском језику и на тај начин ћемо привући овдашње студенте да код нас студирају од почетка, истиче Arnfinn Oksavik. Професор др Ни-

Проф. др Николић и проф. Оксавик из Норвешке

Сет инструмента нове технологије

Са презентације нове лабораторије

колић појашњава да су студенти Поморског факултета раније имали прилику да посјете факултет у Алесунду, малом граду са 40 хиљада становника, који је занимљив по томе што има 14 бродоградилшта у окружењу, а 200 компанија које снабдијевају та бродоградилшта, што ово мјесто чини једним од најзначајнијих поморских „хабова“ у Норвешкој, у склопу другог Erasmus+ пројекта, најавио је прву акредитовану Лјетну школу (8. до 23. јула) на Поморском факултету на тему одрживог развоја јахтинг и крузин туризма, која ће бити бесплатна, у сарадњи са Факултетом за туризам и хотелијерство Котор, Институтом за биологију мора, Луком Котор и Марином Порто Нови.

Центар за истраживања, иновације и предузетништво отворен је у оквиру Erasmus+ CBHE пројекта под називом „Одрживи развој Плавих економија кроз високо образовање и иновације у земљама Западног Балкана BLUEWBC“, који финансира Европска Комисија. Главни циљеви пројекта су конципирани на начин да унапријед постојеће стање у области иновација и предузетништва у плавој економији кроз изградњу капацитета у високом образовању и повезивања академске заједнице са стејкхолдерима, саопштила нам је мр **Маја Шкурић**, сарадница за технику на Факултету за поморство, Универзитета Црне Горе.

Загађење ваздуха регистровано са уласком крузера у залив

У задњих седам дана примјетни су „пикови“ који су везани за долазак крузера и повећање концентрације загађивача ваздуха. У плану је да испитујемо и концентрацију радона у ваздуху. Кроз пројекат Erasmus+BLUEWBC обезбједили смо значајну опрему која ће се користити за мјерење квалитета ваздуха у Бококоторском заливу, за мјерење параметара воде, прије свега буке, које ћемо редовно да контролишемо и анализирамо и моћи ћемо на крају да дамо препоруку ресорном министарству на који начин да се побољша квалитет воде и ваздуха. Циљ нам је да се бавимо науком, да истражујемо, да напишемо научни рад, ако неке из институција власти то буде интересантно, можемо подијелити то знање и искуство, каже Николић за „Дан“.

3Д скенер и штампач

Обука и за предузетнике

Факултет за поморство у Котору је у оквиру више европских програма обезбједио значајну опрему која се користи у процесу наставе, а кроз пројекат Erasmus+BLUEWBC везан за развој иновација и предузетништва у плавој економији у Црној Гори и Албанији, у оквиру Истраживачког центра успостављене су нове лабораторије – Smart Bay Lab – „Паметни Залив“ и 3Д лабораторија. Такође, увели су и нове предмете у области „Иновације и предузетништво“, те реиницијали постојећих 11 предмета. У претходне двије године одрађене су обуке наставног кадра, обуке студената и професионалаца из ове области у партнерским институцијама Европске уније (Норвешка, Литванија, Хрватска) и већи иновација у предузетништву.